1843. **LEEUWARDER** **COURANT.** **No. 41.**

DINGSDAG **den 23 MEI.**

BUITENGEWOON TE ZEGELEN

PROVINCIE VRIESLAND.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 26 Mei 1843, des voormiddags ten tien ure, zal aan het Gouvernements Lokaal te *Leeuwarden*, onder nadere goedkeuring, bij inschrijving en opbod, worden aanbesteed:

1. Het vernieuwen en verwijden der Brug over de Stadsgracht voor de *Woudpoort* te *Dockum*, bestaande in het afdammen, droogmaken en afbreken der tegenwoordige steenen Brug, en het daarvoor in de plaats bouwen van een Ophaalbrug met eene kleine beweegbare klap of basculè, met de leverancie der daartoe benoodigde bouwstoffen, en
2. Het afgraven der punt van het bastion, dienende tot de algemeene Begraafplaats, alsmede van een gedeelte van den daar tegen overliggenden Tuin, beide aan het Dockumerdiep, beoosten de evengemelde Brug.

Alles te zamen in één perceel.

Het Bestek hiertoe zal *veertien* dagen te voren ter lezing liggen aan opgemeld Gouvernements Lokaal, op het Stadshuis te *Dockum*, benevens in de gewone Logementen te *Hardinxveld*, *Werkendam*, *Sliedrecht en Giesendam*, als verder op de gebruikelijke leesplaatsen in *Vriesland*, terwijl voorts op den *vierden* dag vóór de aanbesteding, de noodige aanwijzing door den aanwezigen Opzigter aan de gegadigden zal worden gedaan, en de nadere verlangde inlichtingen te bekomen zijn bij de Heeren Hoofd-Ingenieur *A. C. Kros*, en den Provincialen Ingenieur *C. J. Bolten*, beide te *Leeuwarden*.

Leeuwarden, den 11 Mei 1843.

Voor den Staatsraad, Gouverneur van Vriesland, afwezig,
Het Lid der Gedeputeerde Staten,
VAN BURMANIA RENGERS.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-* en *Roggebrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 19 Mei 1843, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde	*f* 8,75.
Van de *Rogge* per last	- 198,00.

Leeuwarden, den 20 Mei 1843.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,
VAN SIJTZAMA.

GRIEKENLAND.

ATHENE, *den 2 April.* Door den Koning zullen alwederom nieuwe maatregelen van bezuiniging verordend worden. Deze maatregelen betreffen het militaire wezen, hetwelk tot den zeer lagen effectieven stand van 5000 gebragt zal worden. De reductiën loopen over al de takken der dienst en treffen ook zelfs de grenstroepen. Het korps pionniers wordt geheel ingetrokken en de marine wordt binnen de enge grenzen der naauwelijks ontluikende stoomdienst bepaald.

OOSTENRIJK.

WEENEN, *den 11 Mei.* Het gerucht, als of de Ottomannische Porte de uitsluiting van den Vorst *Milosch*, van de nieuwe vorstenverkiezing in Serviё gedecreteerd, en dit besluit den Russischen gezant in Konstantinopel beteekend had, is blijkbaar niets anders dan eene verdichting der partij van *Alexander*, die in voornoemden krachtvollen man te regt haren gevaarlijksten tegenstander ziet. Althans is van zoodanig besluit tot dus verre niets bekend geworden; en, gesteld, de Porte wilde eene zoodanige meening doen gelden, zoo zoude daaraan des te minder kunnen worden gevolg gegeven, naar mate en vermits die uitsluiting Serviё's rust niet als verzekerd zoude doen voorkomen; want onder de gegevene omstandigheden is *Milosch* de eenige man, wiens verkiezing een voldoende waarborg zoude geven daarvoor, dat in het vervolg de binnen- en buitenlandsche betrekkingen van Serviё van eene nieuwe verwikkeling zouden worden verwijderd gehouden. — Het gerucht verspreidt zich, dat uit Belgrado de tijding is ontvangen, dat *Alexander* zich bereid heeft getoond, den hem gegeven raad te volgen en den nieuw benoemden gouverneur van Belgrado, *Hafiz*-Pacha, bij diens aankomst, zijne vrijwillige abdicatie van het Servische vorstendom aan te kondigen. Zelfs aan den geringsten weerstand der gevallen partij, is niet te denken; haar vroegere hoogmoed is thans in even zoo groote kleinmoedigheid veranderd.

Met veel belangstelling houdt men hier het oog gevestigd op de uiteenzetting der kwestie van het al dan niet nuttige der sluiting van een tolverbond tusschen de onderscheidene Italiaansche Staten. Intusschen is het eene daadzaak, dat deze kwestie nog tot dus verre nergens het voorwerp van onderhandelingen is, en vooreerst nog slecht in openbare gesprekken en in de dagbladen behandeld wordt. Het is trouwens niet de eerste maal, dat zij op deze wijze in overweging wordt gebragt, en naar allen schijn zal zij nog in langen tijd niet buiten dit terrein te voorschijn treden. Ook zijn aan deze aangelegenheid oneindige zwarigheden verbonden, die men welligt eerst dan uit den weg zal kunnen ruimen, als een ander, reeds menigwerf ter bane gebragt, plan tot herstelling van een Italiaansch statenverbond, naar het voorbeeld der Duitsche bondsvergadering, zal verwezenlijkt zijn. Maar ook tegen de volvoering van dit ontwerp, hoezeer hetzelve reeds door magtige stemmen aanbevolen en ondersteund is geworden, doen zich hinderpalen van velerlei aard op, derwijze, dat het moeijelijk is af te zien, hoe dit plan zoo spoedig met eenig gevolg deszelfs verwezenlijking zoude kunnen te gemoet gevoerd worden. Intusschen behoort daarom noch het eene noch het ander ontwerp tot de volstrekte onmogelijkheden.

ENGELAND.

LONDEN, *den 17 Mei.* Luidens de jongste berigten uit de Vereenigde Staten had zich de fondsenmarkt te Nieuw-York geheel hersteld en waren de onderscheidene staten-fondsen sterk gerezen. Er heeft sedert de vorige berigten van den 15 April eene rijzing plaats gehad in de 6 pCts. Vereenigde Staten fondsen van 3 pCt., in de 6 pCts. op Nieuw-York van 4 pCt., in de 6 pCt. Kentucky's van 6 pCt., in de 6 pCt. Ohio's van 11½ pCt., in de Illinois, van 1½ en in de Indiana's van 6 pCt. — De banken deden ruime voorschotten op fondsen à 5 pCt. — De aandeelen in de Vereenigde Staten Bank, welke vroeger zeeds à 1½ pCt. verhandeld waren geworden, hadden zich tot 6 pCt. verbeterd en bleven tot dien koers gevraagd. Voor deze aandeelen waren groote koop-orders uit Europa ontvangen, welke echter bij gebrek aan verkoopers en op geruchten dat onderscheidene Engelsche kapitalisten het voornemen hadden om de Bank weder in werking te brengen, onuitgevoerd moesten blijven. — De geldmarkt was zeer gunstig en de handel had zich buitengewoon verlevendigd.

— De gebeurtenissen in Ierland blijven niet alleen in alle kringen, maar ook in de beide parlementshuizen, het voorwerp van gestadige aandacht. In de zitting van Maandag werd wederom veel over dezelve gesproken. Onderscheidene sprekers herinnerden de ministers, dat in 1834 door het parlement en door den souverein plegtig was verklaard geworden, niet alleen dat de Unie ongeschonden zou worden gehandhaafd, maar ook dat alle pogingen zouden worden aangewend om alle regtmatige oorzaken van ontevredenheid in Ierland te doen verdwijnen. Op de vraag, of men ingevolge deze verklaringen gehandeld had, werd door de ministers bevestigend geantwoord; doch op de vraag, welke maatregelen thans zouden genomen worden, antwoordde sir *Robert Peel*, dat ten aanzien van het voorstellen van wettelijke maatregelen, de gevoelens zoo verdeeld waren, dat met geene mogelijkheid de aard der te nemen maatregelen bepaald konde worden aangekondigd.

— Een brief uit Texas van 1 April bevat de volgende grondslagen van een voorstel van *Santa Anna*, den president van Mexico, tot beslechting der geschillen tusschen de beide republieken: 1°. erkenning der souvereiniteit van Mexico door Texas; 2°. algemeene amnestie; 3°. inrigting van Texas als een onafhankelijk departement van Mexico; 4°. vertegenwoordiging van Texas op het algemeen congres; 5°. handhaving van alle plaatselijke wetten en verordeningen in Texas; 6°. onder geen voorwendsel Mexikaansche troepen in Texas te leggen. Er bestaat weinig waarschijnlijkheid dat deze voorstellen zullen worden aangenomen, hoewel zij van toegeeflijkheid aan de zijde van *Santa Anna* getuigen en misschien de voorboden van zijne eindelijke erkenning der onafhankelijkheid van Texas zijn.

Pensijlvanie heeft het voornemen om alle zijne staats-spoorwegen voor 16,000,000 dollars ten verkoop aan te bieden en de fondsen van dien staat in betaling voor de koopsom te nemen. Dit heeft gunstig gewerkt op de prijzen van dit fonds, hetwelk tot 45 à 46 gestegen is. Wanneer die staat aldus al zijnen eigendom vervreemdt, kan hij een zeer groot gedeelte zijner schuld aflossen. Over het algemeen heeft thans de markt in Amerikaansche fondsen een veel gunstiger aanzien. Er heeft dezer dagen een zeer aanzienlijke verkoop plaats gehad van onderscheidene aan de Vereenigde Staten-Bank toebehoorende fondsen; er zijn daarvoor zeer goede prijzen betaald.

— De Ingenieur *Brunel* is eindelijk gelukkiglijk van den in zijne keel geraakte halven souverein verlost. Het ongeval was op den 3 April gebeurd; eerst den 18den dier maand raadpleegde hij sir *Benjamin Brodie*, welke door proefnemingen zich overtuigde, dat het muntstuk in de luchtpijp geraakt was, dat het waarschijnlijk op den bodem der regter bronchus of longpijp lag maar beweegbaar was, en wel zoodanig dat, wanneer de lijder het hoofd naar beneden hield, hij het stukje geld op de glottis of gorgelspleet voelde vallen. Men deed nu eenen toestel vervaardigen, waarin men den heer *Brunel* op zijn hoofd kon zetten; maar telken male ontstond er zulk eene geweldige vlaag van hoesten, dat men de proeve moest staken. Dienvolgens besloot men tot de tracheotomie, of het doen eener insnijding in de luchtpijp, deze werd den 27sten verrigt; doch ook de poging, om het muntstuk met de forceps naar buiten te trekken mislukte, want het inbrengen van dit werktuig verwekte zoo geweldig eene prikkeling, dat men voor het leven des lijders bezorgd werd. Men beproefde dus weder, hem op zijn hoofd te zetten, ten einde de zwaarte van het goud de natuur bij het hoesten mogt behulpzaam zijn, en ziet, den 13 Mei gelukte dit middel volkomen. De opening in de luchtpijp verhoedde alle krampachtige aandoening der gorgelspleet; na twee of drie ligte hoestschuddingen voelde de lijder het stuk de regterzijde zijner borst verlaten en binnen weinige seconden viel het hem uit den mond, zonder eenige der vroegere hoest-aanvallen veroorzaakt te hebben. Gedurende de zes weken, dat de heer *Brunel* den halven souverein in de luchtpijp gehad had, had dezelve volstrekt geene ontsteking te weeg gebragt en hij daarvan geen ander ongemak ondervonden, dan nu en dan een gevoel van drukking in de borst en van tijd tot tijd eenig hoesten.

NEDERLANDEN.

GRAVENHAGE, *den 19 Mei.* In de bijeenkomst van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is uitgebragt het algemeen verslag, betreffende de conversie-wet.

Hetzelve bevat eene breedvoerige opgave van de aanleiding tot het voorstel en den gang der beraadslagingen tot op den huidigen dag, en voorts de navolgende algemeene bedenkingen, welke nog in de afdeelingen zijn gerezen, ten aanzien van het ontwerp, zoodanig als het nu laatstelijk is gewijzigd geworden:

„ Men heeft over het algemeen opgemerkt, dat aan de memorie van beantwoording die mate van volledigheid ontbreekt, welke men gemeend had daarin te mogen verwachten; vooral ook omdat bij de ophelderingen, die vroeger door den minister van financien aan de centrale afdeeling waren medegedeeld, en door middel van het voorloopig verslag reeds ter kennisse van de leden waren gekomen, ten aanzien van onderscheidene punten nadere ophelderingen of meer bepaalde opgaven waren toegezegd, welke men in de memorie van beantwoording of in het geheel niet of slechts op eene onvolledige wijze heeft gevonden. Men heeft daarbij in het bijzonder het oog gehad op die punten, welke, volgens des ministers eigene opgave, door zijnen ambtgenoot voor de kolonien behoorden toegelicht te worden, doch hetgeen tot dus verre niet was geschied; terwijl ook de memorie van beantwoording geene voldoende blijken opleverde van in overeenstemming met het departement van kolonien te zijn opgemaakt. Vele leden hebben dan ook het verlangen te kennen gegeven, dat alsnog door dien minister de benoodigde toelichtingen mogten worden gegeven, bepaaldelijk ook met betrekking tot den invloed, dien de voorgestelde vervroegde afbetaling van de schuld der Nederlandsche Handel-Maatschappij ten aanzien van eene eventuele wijziging van het consignatie-contract zou kunnen te weeg brengen.

„ Vooral echter had men met leedwezen ondervonden, dat de inlichtingen, omtrent de financiële aangelegenheden des Rijks, welke de minister van financien, blijkens § 8 van het voorloopig verslag, had toegezegd, achterwege waren gebleven, en dat men alzoo nog steeds bleef verkeeren in onzekerheid omtrent den waren staat van onze geldmiddelen. Onderscheidene leden verklaarden, dat hierin voor hen eene genoegzame reden gelegen zou zijn, om hunne goedkeuring aan een wetsontwerp te ontzeggen, bij hetwelk onder anderen de uitgifte van nieuwe schuld, tot dekking van een te kort in 's Rijks schatkist, wordt voorgedragen; een maatregel, waartoe zij nimmer zouden toestemmen, zoo lang hun geene meer volledige inzage in 's Rijks financiëlen toestand gegeven zoude worden, en zij daaruit de verzekering zouden bekomen hebben, dat de voorgestelde aanvulling van het tekort, in waarheid als een afdoend redmiddel beschouwd mag worden. Over het algemeen werd aan het bezwaar, wegens het gemis van voldoende schriftelijke inlichtingen, door de leden veel gewigt gehecht, en het mag dus voor noodzakelijk gehouden worden, dat daaraan alsnog tijdig, en voor dat het ontwerp in deliberatie worde genomen, op de meest volledige wijze, door de regering moge worden te gemoet gekomen.

„ Wat den indruk betreft, welke de overweging van het gewijzigd wetsontwerp bij de leden heeft te weeg gebragt, zoo kan daaromtrent worden medegedeeld, dat, terwijl aan de eene zijde door vele leden is erkend, dat de onderhavige voordragt, ten gevolge van de aangebragte wijzigingen, veel aan duidelijkheid en eenvoudigheid heeft gewonnen, aan de andere zijde door vele leden de meening is geuit, dat die wijzigingen meestal punten van ondergeschikt belang betroffen, doch dat ten aanzien van de meest gewigtige bezwaren aan de bij het voorloopig verslag kenbaar gemaakte wenschen van de meerderheid geen gevolg was gegeven; weshalve die leden zich verpligt achtten, om te dien opzigte naar de vroeger door hen in het midden gebragte aanmerkingen, alsnog te verwijzen.

„ Onder deze bezwaren bekleedt voorzeker eene voorname plaats de bedenking, reeds bij het voorloopig verslag onder § 9 voorgedragen, opzigtens de zamenvatting en vermenging in eene zelfde wet, van geheel ongelijksoortige onderwerpen. Vele leden hebben verklaard, dat zij zoodanige bijeenvoeging van, in hunne oogen, zoo geheel uiteenloopende zaken, niet konden goedkeuren, en bepaaldelijk, dat hun de opneming van voorzieningen omtrent het tekort in 's Rijks schatkist zeer bedenkelijk bleef toeschijnen; terwijl zij ook geenszins overtuigd waren, dat er zulk een naauw en onafscheidelijk verband tusschen de onderscheidene deelen der wets-voordragt zou bestaan, als bij het antwoord des ministers was te kennen gegeven en bij de memorie van beantwoording herhaald. Sommigen hebben zelfs doen opmerken, dat het beweren, als of eene reductie van renten onbestaanbaar zoude wezen met het onaangevuld laten van een deficit in 's Rijks kas, niet wel scheen te kunnen worden overeengebragt met den, zoo als men veronderstelde, waren toestand der financien des Lands en het aanwezen van eenen gedeeltelijk ongedekten achterstand. Men wenschte overigens, dat de minister in staat zoude zijn, om deze welligt slechts schijnbare tegenstrijdigheid op eene voldoende wijze te kunnen oplossen.

„ Onder de successivelijk daargestelde 5 pct. werkelijke schuld, waarvan de conversie of aflossing bij art. 2 van het ontwerp is voorgedragen, is door de regering mede begrepen geworden het kapitaal van 18 millioen, tot dekking van den achterstand, bedoeld bij de wet van 27 December 1840 (*Staatsblad no. 78.*) Zulks had de aandacht der leden getrokken, omdat volgens de voorzelde wet een derde gedeelte van dit kapitaal eerst zou kunnen uitgegeven worden, wanneer van de behoefte der schatkist uit de nader te doene mededeelingen en verrekeningen wegens den toestand van 's Lands financien zoude gebleken zijn, en men dus in de veronderstelling verkeerde, dat de uitgifte van dat gedeelte nog geen plaats zou hebben gehad. Daar intusschen uit het antwoord der regering, onder § 18 der memorie gegeven, aan de leden is kenbaar geworden, dat de inschrijving van het geheele kapitaal reeds vóór April van het loopende jaar bewerkstelligd is geworden, en wel zonder dat eene publieke deelneming daarbij is opengesteld, heeft zulks bij vele leden eenen onaangenamen indruk teweeggebragt, die verklaard hebben de uitgifte van die schuld op het oogenblik dat er een wetsontwerp aanhangig was, waarbij de conversie van dezelve werd voorgedragen, in geenen deele te kunnen goedkeuren, evenmin als dat zulks onder de hand is gedaan en derhalve zonder voldoenden waarborg, dat de plaatsing op de voordeeligste wijze is geschied. Sommige dier leden oordeelden ook, dat deze handelwijze niet geacht kan worden te strooken met het bepaalde bij de wet van 27 December 1840. Door allen werd opgemerkt, dat daardoor de conversie kosten wegens de verwis-

selling van die 6 millioenen, thans tot ½ pct. voorgedragen, geheel noodeloos zijn verloren gegaan."

Ten aanzien van art. 1 is nog bepaaldelijk door eenige leden opgemerkt, dat, zoo de voorzigtigheid verbiedt eenige bepaling in de wet op te nemen, nopens de wijze, waarop de inschrijving ten laste van Belgie zal worden te gelde gemaakt, niets echter schijnt te moeten beletten, dat door de regering deswegens nadere inlichtingen aan de Kamer worden gegeven.

Vele leden hadden gewenscht, dat een meer bepaald *minimum* van den prijs dier inschrijvingen in de wet ware gesteld; immers niet beneden 55 pct.; — en hadden gemeend, dat men de bepaling van dien prijs zoo onbestemd geenszins aan de regering mogt overlaten.

Verder heeft men gemeend, dat de vraag, of Belgie zich te vrede zoude stellen met eene aflossing van 5 pct. losrenten ten laste der overzeesche bezittingen, niet voldoende was beantwoord.

Met betrekking tot eene rentevermindering, door vermeerdering van kapitaal, zijn de meeningen verschillend geweest. Sommige leden meenden, dat men, door het oogenblikkelijk genot van eenige rente-besparing, de gelegenheid zoude prijs geven, om later meer krachtdadige besparingen tot stand te kunnen brengen. Anderen hebben verklaard, in de voorgestelde schuldvermeerdering, welke toch slechts *nominaal* is, geen overwegend bezwaar te vinden, waardoor deze gelegenheid, ten einde de rentelast te verminderen, ongebruikt zoude moeten voorbijgaan. Zij meenden ook, dat het niet te voorzien was, dat de daar te stellen 3 pc. schuld tot zoodanige hoogte zoude komen, dat men, tot inkoop van dezelve, groote opofferingen zoude moeten doen.

Vele leden hebben gemeend, dat de maatstaf voor de verwisseling der 4½ en 5 pc. schuld, in geene billijke verhouding is gesteld, en dat de bezitters der 4½ pc. fondsen daardoor in een te gunstigen stand worden geplaatst.

Zeer vele leden hebben zich verklaard tegen de voorgestelde afbetaling der schuld aan de Handelmaatschappij, ten einde eene afloopende schuld geenszins in eene blijvende te veranderen. Sommige leden hebben verklaard, hun oordeel op te schorten, in afwachting van de inlichtingen, welke de minister van kolonien zoude kunnen mededeelen, nopens den invloed van deze afbetaling op eene wijziging van het consignatie-contract.

Sommige leden hebben het steeds ongeraden geoordeeld, om in het tekort van 1841 en 1842, door eene schuldvermeerdering, te voorzien, en hebben andere krachtdadige maatregelen, als eene belasting op de inkomsten, daartoe verlangd. Andere leden hebben echter de noodzakelijkheid erkend, om ten spoedigste dit tekort aan te zuiveren, en verklaard, hoe betreurenswaardig het dan ook zijn mogt, geen beter middel, dan eene schuldvermeerdering tot dat einde te kunnen aanwijzen.

Terwijl sommige leden hunne bevreemding hebben te kennen gegeven, dat de regering er niet in is geslaagd, om eenig middel te vinden ter voorkoming van mogelijk misbruik, is door velen het gevoelen geuit, dat de som van 20 millioenen, welke te goeder rekening aan den minister van financien zoude worden verstrekt, te hoog is. Onderscheidene leden hebben verlangd de redenen te kennen, waarom men dit bedrag zoo aanzienlijk heeft gesteld, en het is te vermoeden, dat het besluit der regering dienaangaande van een beslissenden invloed op het lot van het onderhavig wetsontwerp zal wezen.

Ook ten aanzien van de bepaalde aanwijzing van fondsen, ter amortisatie, zijn de meeningen verdeeld geweest. Sommigen hebben die aanwijzing als eene heillooze begoocheling in de tegenwoordige omstandigheden aangemerkt; anderen hebben dezelve als allernoodzakelijkst beschouwd, maar hebben gewenscht, van de regering eenige geruststellende verzekering te mogen ontvangen, omtrent de mogelijkheid, dat de aan te wijzen fondsen tot dat einde afgezonderd zouden kunnen blijven.

Het verslag eindigt met den wensch, dat deze bedenkingen dienstbaar mogen worden bevonden, om de regering in staat te stellen, met juistheid te kunnen beoordeelen, in hoe verre het wezenlijk belang der zaak vorderen zal, dat alsnog aan de geopperde bezwaren worde te gemoet gekomen, opdat ook in deze zaak blijken moge, dat het gemeen overleg tusschen de regering en de Kamer niet onvruchtbaar is geweest, ter voorbereiding eener voor de belangen des vaderlands heilzame uitkomst.

Na het uitbrengen van dit verslag, heeft de voorzitter te kennen gegeven, dat Z. Exc. de minister van financien heeft verlangd, dat eene vergadering met geslotene deuren zal worden belegd, ten einde aan de leden nog eenige inlichtingen en ophelderingen te kunnen geven, en daar zulks op heden kwalijk zoude kunnen plaats hebben, daartoe voorgesteld den dag van morgen (Zaturd), na den afloop der vastgestelde openbare zitting. Daartoe wordt besloten en tevens wordt de dag der openbare beraadslaging over de wet zelve bepaald op aanstaanden Dingsdag, des ochtends ten elf ure.

De vergadering is daarop tot morgen gescheiden.

Van den 20sten. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, is ingekomen een verzoekschrift van het armbestuur der hervormde gemeente en het bestuur der gasthuizen te Zwolle, houdende bedenkingen tegen de voordragt van wet tot regeling van 'srijks openbare schuld. Verzending aan de daartoe bestemde Commissie.

De centrale afdeeling doet verslag nopens de ontwerpen van wet, tot wijziging der bepalingen van het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Burgerlijke regtsvordering wegens de boedelscheidingen rakende de minderjarigen.

Aan de orde van den dag zijn de beraadslagingen over het ontwerp van wet, houdende intrekking en vervanging van titel IV, boek II, des Wetboeks van Burgerlijke Regtsvordering, handelende *van het vereffenen van kosten, schaden en interessen, mitsgaders van de kosten van het proces.*

Nadat door verscheidene leden over het ontwerp het woord gevoerd werd, en Z. Exc. de minister van justitie hetzelve had verdedigd, is men ter stemming overgegaan, en is het ontwerp verworpen met eene meerderheid van 27 tegen 21 stemmen. Z. M. zal alzoo eerbiedig worden verzocht, dit ontwerp in nadere overweging te nemen.

Daarna wordt de openbare zitting tot de volgende week verdaagd.

Vervolgens is er eene zitting met gesloten deuren gehouden, waarin Z. Exc. de minister van financien, naar aanleiding van het algemeene verslag der centrale afdeeling, betrekkelijk de regeling van 's Rijks openbare schuld, eenige inlichtingen en ophelderingen aan de leden heeft medegedeeld. Ook HH. Exc. de ministers van justitie, van binnenlandsche zaken, van kolonien enz., waren in deze vergadering tegenwoordig.

— De heer baron *Alselm von Rothschild* wordt in het laatst der volgende week alhier verwacht, ten einde aan de kapitalisatie der Nederlandsch-Belgische schuld de laatste hand te leggen. Men wil weten, dat de voorwaarden, op welke deze kapitalisatie door dien bankier zal tot stand gebragt worden, ook in verband staan met de voorgenomene conversie, waardoor aan het later bewerkstelligen derzelve een aanmerkelijke steun zal gegeven worden.

ZWOLLE, *den* 17 *Mei.* De aanbestedingsprijs van het ontworpen kanaal door het Dalmsholt is de begrooting aanmerkelijk te boven gegaan. Het is evenwel te hopen, dat het verschil geene te groote zwarigheid zal opleveren tegen de approbatie, en alzoo dit nuttig werk op nieuw vertragen; te meer, daar de heer gouverneur, die in het volijverig streven ter bevordering van het heil dezer provincie de voetstappen zijns edelen voorgangers zoo waardiglijk drukt, dit kanaal bijzonder tot een voorwerp zijner zorgen heeft gesteld, zoo dat men zich met grond een even spoedigen als gelukkigen uitslag zoude mogen beloven.

GRONINGEN, *den* 18 *Mei.* Heden morgen is, na eene kortstondige ongesteldheid, en in den ouderdom van ruim 73 jaren overleden, de heer *Marcus Busch, Ridder van de Militaire Willemsorde, 3de klasse, en van de orde van den Nederlandschen Leeuw, Administrateur van 's Rijks Schatkist in de provincie Groningen,* vroeger *Kolonel*, kommanderende de 2de brigade van de voormalige reserve-divisie van het leger te velde, gedurende en na den tiendaagschen veldtogt. In zijn 60ste jaar, in 1830, ten dienste van het Vaderland, aan het hoofd der mobiele schutterij der stad Groningen, uitgetrokken, werd hij weldra tot hoogere militaire werkzaamheden geroepen, en vervulde hij, gedurende eenige jaren, de genoemde aanzienlijke betrekking bij het leger met zijnen gewonen ijver en eene naauwkeurige pligtsbetrachting; terwijl de heer *Busch* in vroegeren tijd eene lange reeks van jaren aan het hoofd der gewapende burgermagt dezer stad gestaan, en ook als zoodanig, vooral tijdens de bevrijding van de Fransche heerschappij, in 1813, en bij de belegering van Delfzijl, belangrijke diensten aan den lande bewezen heeft.

LEEUWARDEN, *den* 21 *Mei.* Heden avond heeft de Wel Eerw. zeer Gel. Heer JOHAN PIETER VAN HARENCARSPEL, door den Eerw. Kerkenraad, van *Wageningen* herwaarts beroepen, ter vervulling van de vacature, ontstaan door het overlijden van den Eerw. Heer *Daniel Tijssen*, in de Groote of Jacobijner Kerk, zijne Evangeliebediening in deze gemeente aanvaard met eene leerrede over Eph. I : 22*b*, welke met groote belangstelling werd gehoord, nadat ZWE. op Donderdag den 18 dezer in de H. dienst was bevestigd geworden door den Wel Eerw. zeer Gel. Heer *L. Proes.*

— Heden vierden *Bouke Lammerts van der Heide*, oud 71 jaren, en *Antje Sjoerds Dijkstra*, oud 75 jaren, de *oudste gehuwde* bewoners onzer volkrijke voorstad het Vliet, met hunne vier kinderen, derzelver echtgenooten en twaalf kindskinderen, hunne vijftigjarige huwelijksvereeniging. Beide hoogbejaarde [illegible] genieten eene volmaakte gezondheid, en zien zich door dezen ze[illegible] met het maken van bezems, die zij nog uren ver weg [illegible] te voorzien.

[illegible] benoemd: tot [illegible]

— Een Engelsch dagblad houdt een berigt, hetwelk, indien het zich bevestigt, eene aanwinst zal zijn voor de letterkunde. Een voormalig vriend van lord *Byron*, wonende te Genua, had ter bewaring gekregen de papieren van den dichter, tijdens hij zijn jongste reis naar Griekenland ondernam, alwaar hij, gelijk men weet, overleden is. Onder die papieren nu bevond zich het slot van *Don Juan*, namelijk de laatste acht zangen van het dichtstuk, hetwelk lord *Byron* voornemens was in vier en twintig zangen te bewerken, en waarvan hij er slechts zestien aan zijn' uitgever afgeleverd had.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 14 Mei de kofschepen *Martha Alida*, kapt. K. H. Plukker, van Cokkenzee, *Boudina*, kapt. P. H. Klatter, van St. Davids en *Elizabeth Maria*, kapt. H. B. Drok, van Laurwig; het schonerschip *Flora*, kapt. J. Manning, van Londen. — Den 15 dito het tjalkschip *Vr. Julia Johanna*, kapt. K. H. de Boer, van Hamburg; het kofschip *Arendjna*, kapt. J. K. Brouwer, van Christiaansand. — Den 16 dito het kofschip *Friso*, kapt. D. H. Duintjer, van Koningsbergen. — Den 18 dito het schonerschip *Wave*, kapt. W. Cummings, van Sunderland; het kofschip *Middelstein*, kapt. A. B. Drok, van Oostrisoer. — Den 19 dito de kofschepen *Vr. Lubbegina*, kapt. F. K. de Weerd, van Laurwig, *de Broeders*, kapt. H. J. Fijn, *Sophia*, kapt. R. G. Wever, beide van Droback en *de 3 Gezusters*, kapt. P. P. Dijkstra, van Christiaansand. — Den 20 dito het schonerschip *Monarch*, kapt. Jos Manning, van Londen; het kofschip *Jacoba Hazewinkel*, kapt. J. G. Boon, van St. Ubes.

Uitgezeild: Den 16 Mei de kofschepen *de jonge Hendrik*, kapt. B. H. Plukker en *de Onderneming*, kapt. S. J. Dekker, beide naar Noorwegen. — Den 17 dito het kofschip *Zeelust*, kapt. W. J. de Boer, naar Noorwegen; het schonerschip *Emilie*, kapt. A. Sijversen, naar Randers. — Den 18 dito de schonerschepen *Northam*, kapt. T. R. Botson en *Eclipse*, kapt. S. H. Finch, beide naar Londen; het kofschip *Jan Fredrik*, kapt. H. H. Kok, naar Noorwegen. — Den 19 dito het kofschip *Boudina*, kapt. P. H. Klatter, naar Schotland. — Den 20 dito de kofschepen *Elisabeth Maria*, kapt. H. B. Drok, *Arendina*, kapt. J. K. Brouwer, *Wilhelmina*, kapt. R. K. Visser, *Margaretha*, kapt. K. F. Harding, alle vier naar Noorwegen en *Leeuwarden*, kapt. K. W. Nieboer, naar Denemarken; het smakschip *Sikkelina Hooites*, kapt. G. T. de Jonge, naar Riga.

MENGELWERK.

GEREGTELIJKE STATISTIEK.

HOF VAN VRIESLAND.

1841 en 1842.

GETAL VEROORDEELDEN.

1841.

JAREN.	MANNELIJK	VROUWELIJK	TOTAAL.
	GESLACHT.		
Van 10 tot 16	5	—	5
„ 16 „ 20	18	1	19
„ 20 „ 40	13	2	15
„ 40 „ 60	9	4	13
„ 60 „ 75	5	1	6
	50	8	58

1842.

JAREN.	MANNELIJK	VROUWELIJK	TOTAAL.
Van 10 tot 16	6	—	6
„ 16 „ 20	18	2	20
„ 20 „ 40	54	12	66
„ 40 „ 60	9	1	10
„ 60 „ 75	—	—	—
	87	15	102

MISDADEN EN WANBEDRIJVEN.

AARD DERZELVEN.	GETAL PERSONEN.	
	1841.	1842.
Valschheid in onderhandsch geschrift	1	—
Valschheid door een' ambtenaar in zijne registers	1	—
Gewelddadigheid tegen eenen openbaren ambtenaar	1	4
Als boven, gevolgd van bloedstorting	—	1
Doodslag, gevolgd van diefstal	1	—
Doodslag	1	—
Moedwillige kwetsuren en slagen. (Art. 309)	—	1
Als boven. (Art. 311)	2	2
Verkrachting; gewelddadige feitelijkheid tegen de eerbaarheid; poging daartoe	1	3
Diefstal door middel van braak en inklimming; medepligtigheid en poging	5	17
Diefstal door meer dan een persoon en bij nacht, of in bewoonde huizen, op derzelver aanhoorigheden, in een bewoond schip, poging en medepligtigheid	35	47
Diefstal door Huis- of Loonbedienden, behalve een vijftal begrepen in de dieverij met braak en inklimming	3	7
Diefstal in eene herberg, in welke de dief ontvangen was	2	2
Diefstal van vee uit de weide	2	10
Diefstal van vruchten of werktuigen van het land	1	4
Eenvoudige diefstal	2	4
Totaal	58	102

STRAFFEN.

SOORT DERZELVEN.	GETAL PERSONEN.	
	1841.	1842.
Doodstraf	1	—
Het zwaaijen met het zwaard over het hoofd en tuchthuisstraf, (eeuwigdurende dwangarbeid)	1	—
Geeseling, met den strop om den hals aan de galg vastgemaakt, brandmerk en tuchthuisstraf, (eeuwigdurende dwangarbeid)	1	6
Geeseling, Brandmerk en tuchthuisstraf	—	1
Geeseling en Tuchthuis	—	2
Tepronkstelling, brandmerk en tuchthuis	3	2
Tepronkstelling en tuchthuis	17	19
Tuchthuisstraf	1	7
Gevangenzetting, (Art. 209 van het Wetb. van Strafvord.	33	61
Gevangenzetting, (Art. 401 van het Strafwetboek)	1	4
Totaal	58	102

	GETAL PERSONEN. 1841.	1842.
Vrijgesprokenen	7	9
Weêrspannig aan de Wet verklaard	1	1
Herhaling van misdaad	3	8
Vreemdelingen onder de veroordeelden	2	3

	GETAL. 1841.	1842.
Gewezen Crimineele Arresten	40	78
——— Correctioneele Arresten	21	17
——— Civiele Arresten	7	10
Arresten van Verwijs	52	75
Totaal	120	180

In 1839 en 1840 zijn behandeld 104 Crimineele zaken, waarin 160 personen waren betrokken:

Daarvan veroordeeld — 130 personen.
vrijgesproken — 18 ———
weêrspannig verklaard — 2 ———

In 1841 en 1842 zijn behandeld 118 Crimineele zaken, waarin 178 personen waren betrokken:

daarvan veroordeeld — 160 personen.
vrijgesproken — 16 ———
weêrspannig verklaard — 2 ———

Opmerkelijk is het verschil tusschen 1842 en de overige jaren; in dit laatste jaar zijn 38 Crimineele arresten meer gewezen dan in 1841; — 19 meer dan in dan in 1840 en 34 meer dan in 1839.

BEVOLKING.

1 Januarij 1839 . . . 228,909 zielen (*)
1 ——— 1840 . . . 227,809 ———
1 ——— 1841 . . . 229,693 ———
1 ——— 1842 . . . 232,712 ———

J. VAN LEEUWEN.

STRAF OP OVERSPEL.

In het *Journal de la Haye* van den 14 Mei 1843 wordt vermeld dat de Regtbank (*berketing*) van het Graafschap Christianssaede, in Denemarken, eene zeer oude wet van die plaats, welke sinds langen tijd in onbruik was geraakt, weder heeft toegepast, welke tegen de vrouw, schuldig aan dubbel overspel, de straf beveelt van in eene zak verdronken te worden. Tot deze barbaarsche straf, is veroordeeld door gemelde Regtbank de zich noemende *Sisine Mogenlesse*, huisvrouw van *Rasmassen*, welke overtuigd geworden is van bezwangerd te zijn door zekeren gehuwden boerenknecht *Nicolas Tvargneland*, en die door de Regtbank, met toepassing van dezelfde wet, is veroordeeld tot de *slavernij*, zoo als men in Denemarken den eeuwigdurenden dwangarbeid noemt.

Het Koninklijk Hof van Odensee en de hoogste Regterlijke magt of Hof van Cassatie hebben het vonnis der Regtbank van Christianssaede bevestigd, met bijvoeging dat de doodstraf aan gemelde vrouw niet dan na hare bevalling zal worden voltrokken.

De beide veroordeelden hebben gratie gevraagd, en de Minister van Justitie heeft een gunstig advijs gegeven, waarbij hij aan den Koning te kennen geeft, dat naar den tegenwoordigen tijd, de maatschappij voldoende zoude zijn gewroken, wegens de misdaad, aan welke de huisvrouw van *Rasmassen* en de persoon van *Tvargneland* zich hebben schuldig gemaakt, indien de eerste gestraft werd met tien jaren, en de tweede met vijf jaren tuchthuis.

Het lijdt geen twijfel of de Koning zal aan de veroordeelden eene zachtere straf dan die des doods opleggen.

(*) Zie over het verschil van 1839 en 1840 het Verslag van Heeren Gedeputeerde Staten.

Diakenen der Nederduitsche Hervormde Gemeente alhier, berigten door deze, onder hartelijke dankbetuiging, de goede ontvangst van *f* 520, hun door een onbekenden gever, ten behoeve hunner administratie ter hand gesteld.

Leeuwarden, den 21 Mei 1843.

W. L. HELLEMA,
Voorzittend Diaken.

Op heden den twaalfden Mei des jaars een duizend acht honderd drie en veertig, heb ik LOUWRENS HARMENZON, Deurwaarder bij de Arrondissements Regtbank te Leeuwarden en aldaar woonachtig, ten verzoeke van *Geert Sjoerds Hoornsma*, Turfdrager te Leeuwarden, comparerende bij Mr. SOLKO WALLE TROMP, Procureur aldaar, uit kracht van het aan denzelve verleende verlof bij vonnis van de Arrondissements Regtbank te Leeuwarden van den vier en twintigsten Januarij dezes jaars (behoorlijk geregistreerd), voor de derdemaal gedagvaard: BEREND SJOERDS HOORNSMA, laatstelijk gewoond hebbende op Olde-Galileën onder Leeuwarden, doch in den jare 1800 dertien, zonder achterlating van volmagt of order op het beheer zijner zaken gesteld te hebben, als nummerverwisselaar in Franschen dienst van daar vertrokken, en sints dien tijd afwezig, om te compareren op Dingsdag den vijfden September eerstkomende, des voormiddags ten tien ure voor welgemelde Regtbank, in het Geregtsgebouw, staande op den Wisjesdwinger te Leeuwarden, ten einde alsdan van zijn aanwezen te doen gebleken; bij gebreke waarvan, door den Requirant zal worden geconcludeerd, dat hem daarvan akte worde verleend, en voorts dat, aangezien er na den jare 1800 veertien, geenerlei tijding van den Gedaagde is ingekomen, en sedert dien tijd meer dan vijf jaren zijn verloopen, — aangezien ook, op drie openbare dagvaardingen, noch de Gedaagde, noch iemand namens hem is opgekomen, om van zijn aanwezen te doen gebleken, — mitsdien zal worden verklaard, dat er regtsvermoeden van overlijden van den Gedaagde bestaat, sedert den een en dertigsten December 1800 veertien, of sedert zoodanig anderen dag, als de Regtbank zal bepalen, met bevel, dat de kosten dezer procedure uit des Gedaagden boedel zullen worden voldaan. En heb ik dit Exploit, hetwelk in de daartoe aangewezen Nieuwspapieren zal worden geplaatst, gedaan bij aanplakking aan de hoofddeur van gemeld Geregtsgebouw en aan het Stadshuis te Leeuwarden; terwijl ik mede een afschrift daarvan en van voormeld vonnis heb overgegeven aan den Heer Officier bij gemelde Regtbank, die het origineel voor *gezien* heeft geteekend.

De kosten en debet zijn, behalve de zegel en registratieregten: twee gulden negentig cents.

(*get.*) L. HARMENZON.

Gezien bij mij Officier bij de Arrondissements Regtbank te Leeuwarden.

(*get.*) A. IJPEIJ.

En debet geregistreerd te Leeuwarden zonder renvooijen den dertienden Mei achttien honderd drie en veertig, deel zes en twintig, folio 124, recto vak negen, verschuldigd tachtig cents regt, makende met acht en dertig opcenten een gulden tien vijftiende cents.

De Ontvanger,
(*get.*) KEMPENAER.
Voor eensluidend Afschrift,
S. W. TROMP, *Proc.*

Op heden den achttienden Mei des jaars een duizend acht honderd drie en veertig, heb ik REITZE BLOEMBERGEN SANTEE, eerste Deurwaarder bij de Arrondissements Regtbank te Leeuwarden, wonende aldaar in letter G, no. 7, ten verzoeke van *Eelke Betzou*, Koornmeter te Franeker, comparerende bij Mr. SOLKO WALLE TROMP, Procureur te Leeuwarden, uit kracht van het aan denzelven verleende verlof bij vonnis van de Arrondissements Regtbank te Leeuwarden van den vier en twintigsten Januarij dezes jaars (behoorlijk geregistreerd), voor de derdemaal gedagvaard: THIJS of MATTHIJS BETZOU, laatstelijk gewoond hebbende te Franeker, doch in het laatst der vorige eeuw, na order op het beheer zijner zaken gesteld te hebben, van daar vertrokken en dienst genomen hebbende bij het destijds te Groningen in garnizoen liggende korps jagers, en sints dien tijd afwezig, om te compareren op Dingsdag den vijfden September aanstaande, des voormiddags ten tien ure, voor welgemelde Regtbank, in het Geregtsgebouw, staande op den Wisjesdwinger te Leeuwarden, ten einde alsdan van zijn aanwezen te doen gebleken; bij gebreke waarvan, door den Requirant zal worden geconcludeerd, dat hem daarvan akte worde verleend, en voorts, dat, aangezien er sedert des Gedaagden vertrek, geen later berigt, omtrent deszelfs aanwezen is ingekomen, dan dat één zijner voormalige kameraden verklaart zich te herinneren, nog in het jaar 1800 *en twee* met hem bij voormeld korps te hebben gediend, — aangezien er sints dien tijd meer dan tien jaren zijn verloopen, — en aangezien op drie openbare dagvaardingen noch de Gedaagde noch iemand voor hem is verschenen, die behoorlijk van zijn aanwezen heeft doen blijken, — mitsdien zal worden verklaard, dat er regtsvermoeden van overlijden van den Gedaagde bestaat, sedert den een en dertigsten December 1800 *en twee*, of sedert zoodanigen anderen dag, als de Regtbank zal bepalen, met bevel, dat de kosten dezer procedure uit den boedel zullen worden voldaan.

En heb ik Deurwaarder dit Exploit, hetwelk in de daartoe aangewezen Nieuwspapieren zal worden geplaatst, gedaan bij aanplakking aan de Hoofddeur van gemeld Geregtsgebouw en aan het Stadshuis te Franeker, terwijl ik mede een Afschrift daarvan, en van voormeld Vonnis heb overgegeven aan den Heer Officier bij gemelde Regtbank, die het origineel voor *gezien* heeft geteekend.

Kosten zijn en debet acht Gulden vijf en dertig Cents.

(*was get.*) R. BLOEMBERGEN SANTEE.

Gezien bij mij Officier der Arrondissements Regtbank te Leeuwarden.

(*get.*) A. IJPEIJ.

En debet geregistreerd te Leeuwarden, zonder renvooijen, den achttienden Mei achttien honderd drie en veertig, deel zes en twintig, folio honderd zes en twintig, recto vak zeven; verschuldigd voor regt tachtig Cents, makende met acht en dertig Opcenten een Gulden tien vijftiende Cents.

De Ontvanger,
(*get.*) KEMPENAER.
Voor eensluidend Afschrift,
S. W. TROMP, *Proc.*

Op heden den achttienden Mei des jaars een duizend acht honderd drie en veertig, heb ik REITZE BLOEMBERGEN SANTEE, Eerste Deurwaarder bij de Arrondissements Regtbank te Leeuwarden, wonende aldaar in letter G, no. 7, ten verzoeke van den Heer *Luitjen Ubbens*, Commissionair te Leeuwarden, zoo voor zich zelven, als in hoedanigheid van vader en voogd over zijne minderjarige kinderen *Bernardus*, *Hendrik Martinus*, *David*, *Alida*, *Martinus* en *Herman Nanne*, mitsgaders van *Welmodina van Zandbergen*, huisvrouw van en ten dezen gesterkt met den Heer *Jan ter Horst G. H. Zoon*, Koopman en Steenfabrikeur te Sneek, comparerende bij Mr. SOLKO WALLE TROMP, Procureur te Leeuwarden, uit kracht van het aan de requiranten verleende verlof bij vonnis van de Arrondissements Regtbank te Leeuwarden, van den een en twintigsten Maart dezes jaars, (op de expeditie geregistreerd), ten derden male gedagvaard: DIRK UBBENS, laatstelijk gedomicilieerd geweest te Leeuwarden, thans afwezig, om, bij vooraf gestelden Procureur te compareren op Dingsdag den vijfden September eerstkomende, des voormiddags ten tien ure, ter openbare teregtzitting van voormelde Regtbank in het Geregtsgebouw, staande op den Wisjesdwinger te Leeuwarden, ten einde alsdan van zijn aanwezen te doen blijken, bij gebreke waarvan, door de requiranten zal worden geconcludeerd, dat hun daarvan akte worde verleend, en voorts dat, aangezien de Gedaagde, in het jaar 1800 twee en dertig als koopvaardij-matroos ter zee zijnde gaan varen, voor het laatst in het jaar 1800 vijf en dertig, voor een korten tijd, is te huis geweest, en daarna op nieuw is vertrokken, zonder achterlating van volmagt of order op het beheer zijner zaken gesteld te hebben, — aangezien de laatste tijding van zijn leven is uit Liverpool van den vijfden Februarij 1800 zeven en dertig, — aangezien er sedert dien tijd meer dan vijf jaren zijn verloopen, waarin noch van het leven, noch van het overlijden van den Gedaagde eenig bewijs is ingekomen, en ook op drie openbare Dagvaardingen noch de Gedaagde, noch iemand namens hem is opgekomen, die van zijn aanwezen heeft doen gebleken, — mitsdien zal worden verklaard, dat er regtsvermoeden van overlijden ten aanzien van den Gedaagde bestaat, en wel sedert den vijfden Februarij 1800 *zeven en dertig*, met bevel, dat de kosten dezer Procedure uit den boedel van den Gedaagde zullen worden voldaan. En heb ik dit Exploit, hetwelk in de Leeuwarder Courant en in het Algemeen Handelsblad zal worden geplaatst, gedaan bij aanplakking aan de Hoofddeur van gemeld Geregtsgebouw en aan het Stadshuis te Leeuwarden, terwijl ik mede een Afschrift daarvan en van voormeld Vonnis heb overgegeven aan den Heer Officier bij gemelde Regtbank, die het origineel voor *gezien* heeft geteekend.

Kosten zijn zes Gulden vier en zeventig Cent.

(*get.*) R. BLOEMBERGEN SANTEE.

Gezien bij mij Officier der Arrondissements Regtbank te Leeuwarden.

(*get.*) A. IJPEIJ.

Geregistreerd een en een half blad zonder renvooijen te Leeuwarden, den achttienden Mei achttien honderd drie en veertig, deel zes en twintig, folio honderd zes en twintig, recto vak acht; ontvangen voor regt tachtig Cents, bedragende met acht en dertig Opcenten een Gulden en tien vijftiende Cents.

De Ontvanger,
(*get.*) KEMPENAER.
Voor eensluidend Afschrift,
S. W. TROMP, *Proc.*

*** Getrouwd te Leeuwarden, den 13 Mei 1843:

J. H. KALMA, *van Wirdum*, en
H. J. VALKEMA.

*** Getrouwd:
Jellum, den 14 Mei 1843.

C. J. RÖMER, van *Grouw*, en
A. B. KALMA, van *Jellum*.

*** Ondertrouwd:
Groningen, den 16 Mei 1843.

P. J. BRUGMANS, en
H. BRUGMANS.

Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene, als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Ondertrouwd:
Harlingen, den 21 Mei 1843.

J. BENT, *Directeur der Posterijen*, en
A. BOOMSMA.

Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eene DOCHTER D. VAN KAMMEN, Echtgenoote van
Leeuwarden, den 15 Mei 1843. O. OTTEMA.

DRAGTEN, den 19 Mei 1843. Heden beviel mijne Echtgenoote van een ZOON.

T. H. BRANDSMA.

SNEEK, den 11 Mei 1843. Heden overleed mijn jongste Kindje JOHANNA HERMANA, in den ouderdom van bijna 14 weken.

R. A. BENTHEM REDDINGIUS.

*** Te Bergum is op den 12 Mei 1843 overleden, CORNELIA CATHARINA MARGARETHA MARIA, jongste Kindje van Mr. A. ELDERING FERF en Vrouwe J. E. ELDERING FERF, geb. DE KOK.

*** Het heeft den Almagtigen God behaagd, onze waarde Vader en Behuwdvader HENDRIK JELLES LANGHOUT, in leven Koopman alhier, van onze zijde weg te nemen, in den gezegenden ouderdom van 76 jaren en bijna 8 maanden.

Oldeboorn, den 14 Mei 1843.

JELLE HENDR. LANGHOUT.
Uit aller naam.

*** Heden overleed na eene langdurige sukkeling mijnen geliefden Echtgenoot en mijner Kinderen waarden Vader C. A. DE HAAS, in den ouderdom van ruim 61 jaren.

Harlingen, den 17 Mei 1843.

A. VAN DIJK,
Wed. C. A. DE HAAS.

Op begeerte van den Overledene zullen geene uiterlijke teekenen van rouw worden gedragen.

*** Na eene kortstondige ongesteldheid van slechts vier dagen, behaagde het God, heden nacht in den ouderdom van bijna 66 jaren, zacht te doen ontslapen, onze geliefde Vader en Behuwdvader SIMON BOON, in leven Houthandelaar alhier; wij missen veel, achteden hem nog zoo onontbeerlijk, dan de Algoede bestuurt ons lot, dit geloof moet ons tot onderwerping en vertrouwen nopen.

Harlingen, den 17 Mei 1843. S. BOON Sz.
Mede namens mijne Broeders en Zusters.
De affaire blijft provisioneel op denzelfden voet continueren.

*** Heden trof mij de lang gevreesde slag, daar het den Heere behaagde door den dood van mijne zijde weg te nemen mijne dierbare Echtgenoote JELTJE ABES BRANDSMA. Zij overleed in den bloei van haar leven, van nog geen 23 jaren, daar ik slechts ruim 2½ jaar met haar door het huwelijk vereenigd mogt zijn.

Donjaburen onder Verwoude, den 17 Mei 1843. DURK S. POSMA.

*** Heden overleed, na eene kortstondige doch hevige ziekte, in den ouderdom van ruim 73 jaren, de Weledel Geboren Heer MARCUS BUSCH, *Ridder van de Militaire Willemsorde 3de Klasse, en van den Nederlandschen Leeuw, Administrator van 's Rijks Schatkist in de Provincie Groningen.*

Groningen, den 18 Mei 1843.

*** Heden ontving ik de treurige tijding dat mijne geliefde jongste Dochter MARIA JOSEPHINE, in den ouderdom van ruim 15 jaren, aan de gevolgen van eene zenuwkoorts, op den 16 dezer in het Pensionat te Duren is overleden.

Leeuwarden, den 20 Mei 1843. G. LANGEMEIJER.

*** Heden overleed ons jongste Zoontje EELKE, naauwlijks 30 weken oud.

Leeuwarden, den 21 Mei 1843. E. E. DE JONG.
F. DE JONG, geb. HOTTINGA.

De Prijs der BOTER te Leeuwarden, 19 Mei 1843, *f* 24,00 à *f* 26,00.
KAAS *f* 14,00 à *f* 17,00.

BOTERPRIJZEN, bedongen door het *FRIESCH GENOOTSCHAP van Proefondervindelijken Landbouw.*
LEEUWARDEN, Vrijdag den 19 Mei 1843: Puik Boter *f* 26,00.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, den 20 Mei 1843.

NEDERLAND				Gebl.	RUSLAND.				Gebl.
Werk. Schuld 2½ pCt.	57	57¼		$57\frac{3}{16}$	1798, 1816.... 5 pCt.	107	107¼		107⅛
Dito dito..... 5 „	100½	100¼		$100\frac{5}{16}$	1828, 1829.... 5 „	106¾	107		
Domein-Losr. 5 „					1831, 1833.... 5 „				
Amortis. Synd. 4½ „	97¾	98		97¾	Dito bij *Hope*.. 4 „	88¾	89½		89¼
Dito dito ..... 3½ „					Dito bij *Stiegl.* 4 „	88½	89		88¾
Handel-Maats. 4½ „	137¾	137¾		137½	Inschr. in Assig. 6 „				
Dito 1837/39 . 4½ „	100¾	101¼		101	Certifi. van dito 6 „				
O. I. Leening 5 „	100¾	100½		$100\frac{5}{16}$	AMERIKA ... .. 6 „				
Aand. Rijn Spoorw....					Dito...... ... 5 „				
Haarl. Meer... 5 pCt.	104¾	104½			Bank-Actien	5¾	6¼		5¾
SPANJE.					OOSTENRIJK.				
L.b. *Ard.* van 85 £ 5 pCt.	19¾	20¼		$20\frac{1}{16}$	Metalliek....... 5 pCt.				
Dito onbep. Stuk. 5 „	18	18½			Dito .... 2½ „				
Dito.......... 3 „	31	31½		31⅜	W. B. bij G. & Co 5 „	106	106⅝		
Ardoins Coupon					BRAZILIE.				
PORTUGAL, te Londen.	41¾	42¾		$42\frac{3}{16}$	Obl. te Lond. 5 pCt.	76	76½		76¼

Aand. Haarl. Spoorw. 57¾, ¼, ½; Sp. Frans. Uitg. 4¾, 5¼, 5; Poolsche Loten fl. 500, 165¾, 166½, 165¾.

Voor beurs waren Integralen aangeboden en tot 57 teruggegaan, aan de beurs herstelde zich de markt tot $57\frac{5}{16}$ en blijft $57\frac{3}{16}$; 5 pct. Werkelijke Schuld Losr. O. I. Bezittingen en 4½ pct. Sijndicaat prijshoudend; Handelmaatschappij is een weinig flaauwer geweest.

Spaansche zijn ten gevolge der lager koersen van buiten algemeen flaauwer geweest; Portugal iets aangenamer; Brazilie flaauwer, Bank-Actien Philadelphia waren aangeboden, en zijn iets lager in koers geweest, de overige buitenlandsche waren prijshoudend.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN WIJMBRITSERADEEL, als Provisoren van Sint Geertruids-Leen, roepen de Collatoren van hetzelve op, om te verschijnen in het Grietenijhuis te Sneek, op Dingsdag den 18 Julij 1843, des middags ten 12 ure, ten einde alsdan hunne regten omtrent genoemd Leen, hetwelk thans vaceert, te doen gelden.

Sneek, den 17 Mei 1843.
Grietman en Assessoren voornoemd,
S. VAN WELDEREN RENGERS.
Ter ordonnantie van dezelven,
S. WIJBENGA, *Secretaris.*

De Eigenaren van DECAMA CUICK en FOEIJTS VEENCOMPAGNIE, worden bij deze uitgenoodigd om op Maandag den 29 Mei 1843, en niet op Zaturdag den 27 Mei, zoo als bij de advertentie in de Courant van Vrijdag was geplaatst, des voormiddags ten elf ure, te willen bijeenkomen, ten huize van den Koffijschenker *Swildens*, op den Wirdumerdijk te Leeuwarden, ten einde alsdan over een te doen voorstel, aangaande de Brug te Heerenveen te besluiten.

EIGENAARS en GEBRUIKERS der LANDEN in den HOOGEBEINTUMER POLDER, worden bij deze verzocht, te compareren, in de Herberg bij *T. van der Ploeg*, te Hoogebeintum, op Dingsdag den 30 Mei 1843, des namiddags ten 2 ure, om op te nemen de Rekening over het jaar 1842, en alsdan te stemmen eenen nieuwen GECOMMITTEERDE.

A. HEIDANUS, *Boekhouder.*

EXTRACT-VONNIS,

Bij vonnis van de Arrondissements Regtbank te Leeuwarden, van den 14 Maart 1843, is op verzoek van partijen de scheiding van tafel en bed uitgesproken tusschen HANS ALBERTS HORNSTRA, zonder beroep wonende te Dockum, en DIRKJE AGES DE KOE, wonende te Blija.

Mr. C. C. C. WARMOLTS,
Procureur.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, in eens af, op den 24 Mei 1843, des avonds ten 8 ure precies, in het Heeren Logement veilen:

Een PRAAMSCHIP, lang 15,56, wijd 2,56 en hol naar rato, metende 10 last, met Rondhout, Want, Zeil en Treil enz., zoodanig is bevaren geweest door *Anthonij Berends de Rood*, en is liggende in de Stadsgracht te Harlingen.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, op Regterlijk Gezag, op Woensdagen den 24 Mei 1843, bij de voorloopige, en den 31 dito, bij de eindelijke toewijzing, telkens des avonds ten 8 ure precies, in het Heeren-Logement van *Douwe Minnema*, publiek veilen:

Eene uitmuntende HUIZINGE, met TUIN, waarin goede VRUCHTBOOMEN, en het daarnaast staande en daaraan verbondene nieuw gebouwd PAKHUIS, gebruikt voor Katoenspinnerij, staande en gelegen aan de Zuiderhaven bij de Kleine Sluis te Harlingen, gequoteerd wijk H, no. 158, onlangs met den dood ontruimd door *Willem Bohmers*; te aanvaarden den 12 Mei 1844, voor zoo veel de Huizinge en Tuin aangaat, en terstond na de eindelijke toewijzing wat betreft het Pakhuis of het locaal van de Spinnerij.

VERHURING.

De Notaris LEDEBOER, te Bolsward, zal, op Zaturdag den 27 Mei 1843, des namiddags ten 2 ure, ten huize van *D. J. Zeilstra*, in de Gouden Leeuw te Arum, publiek verhuren, tot aan den 12 November 1843:

Ongeveer 7 bunder best GREIDLAND onder Arum, uit de Zathe en Landen, behoorende aan de Erven wijlen *E. S. Kooistra*; en zulks in verscheidene perceelen.

Te huur, terstond te aanvaarden:

Eene nette BURGER HUIZINGE, met vele gerijfelijkheden, in de Poststraat. Te bevragen bij D. VAN ERP, op de Deinumer Suipmarkt alhier.

De MEST of DONG,

Gemaakt den vorigen winter, op de Plaats thans bewoond door *R. W. Talsma*, te Wijns, liggende aan de Dockumer Ee, UIT DE HAND TE KOOP, den 26 Mei 1843 of later, ten Kantore van Mr. A. J. ROMEIN, Procureur te Leeuwarden.

Uit de hand te koop:

1. Eene beste STOEL en ZITPLAATS, in de Groote Kerk, te Leeuwarden, no. 223.
2. Eene STOEL en ZITPLAATS, aldaar, no. 20.
3. [illegible] en zoo goed als nieuwe zes octaafs PIANO, uit de Fa-[illegible] Heer [illegible], te Utrecht.

[illegible] HARMENZON, te Leeuwarden, [illegible]

PUBLIEKE VERKOOP
van een' Rog-, Weit- en Pelmolen te Sneek.

De Notaris C. J. JORRITSMA, te Sneek, zal, ten verzoeke van Mr. B. S. STIENSTRA, Procureur aldaar, publiek tegen genot van strijk- en verhooggeld, veilen:

Een' uitmuntenden, zeer geschikt gelegenen, in kort veel verbeterden PELMOLEN, onlangs tevens tot ROG- en WEITMOLEN ingerigt, staande aan den Stadswal bij het Hoogend te Sneek, hebbende 23 el vlugt en eene hoogte op de Zwichtstelling van bijna 6 el, met eene daaraan verbondene WOONKAMER c. a., gequoteerd wijk 3, no. 2, kadastraal bekend sectie B, no. 764, dadelijk na de finale toewijzing vrij te aanvaarden.

De losse Goederen hierbij behoorende, zal de Kooper op tauxatie moeten overnemen.

Wie gading maken, komen op VRIJDAG *den 26 Mei*, (in plaats van op Donderdag den 25 Mei 1843), des avonds ten 8 ure, bij de provisionele toewijzing, ten huize van *G. de Ruiter*, Kastelein te Sneek, en koopen op Condition, inmiddels te vernemen bij voormelden Notaris en Procureur.

De Notaris O. B. OEBERIUS, te St. Anna Parochie, zal, op Dingsdag den 30 Mei 1843, des namiddags precies ten één ure, ten sterfhuize van *Johannes Oepkes Mensma*, in leven Koopman en Winkelier te St. Anna Parochie, bij boelgoed, tegen gereede betaling, verkoopen:

Eenige stukken LAKENS, DUFFELS, WOLLENS, LINNENS, BONTEN, KATOENEN, MANCHESTERS, DOEKEN, MERINOSSEN en verdere ELLEWAREN.

Tevens worden degenen die iets aan den boedel van gemelden JOHANNES OEPKES MONSMA verschuldigd zijn of van hem hebben te vorderen, verzocht daarvan betaling en opgave te doen ten Kantore van den Notaris.

D. DE VRIEND, E. ZWEERTS, J. C. HAAKMAN, H. F. TJEENK en P. C. STADNITSKI, Makelaars, zullen, op Woensdag den 7 Junij 1843, in het voormalig Oudezijdsch Heeren Logement te Amsterdam, na den afloop der veiling van de Machine-Fabrijk door den Notaris Mr. J. COMMELIN, doen verkoopen:

Een IJZER ROEF-VAARTUIG, ingerigt tot STOOMBOOT, doch nu ontdaan van de Machines; zijnde zeer geschikt voor Barge of Trekschuit, hebbende fraaije Kajuiten enz. enz.

Voorts *twee* PORTATIVE STOOMWERKTUIGEN van hooge drukking, met twee Locomotief-Ketels, geschikt om gezamenlijk en ook ieder afzonderlijk te dienen.

Cilinder diameter 14 } Eng. duimen.
Zuigerslag „ 18 }

Een en ander geheel nieuw.

EEN BORDES

Van blaauwe Benthemsche Steen, UIT DE HAND TE KOOP, uitmuntend geconserveerd, bestaande uit 6 optreden, zijnde de deksteen p. m. 2½ v. N. el, en de zijdwangen 1⅝ dito; verders STEENEN DREMPEL met dito NEUTEN, eene groote bijna nieuwe WENTELTRAP enz. enz. Informatien bij G. PETERSEN, Mr. Timmerman te Berlikum.

De Schuldeischers der onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaardde Nalatenschap van wijlen FRANS AUKES VAN DER WAL, in leven Kastelein onder Lekkum, worden bij deze opgeroepen om, van af den 23 tot en met den 31 Mei e. k., ten Kantore van Mr. S. W. TROMP, Procureur te Leeuwarden, de Rekening na te zien, welke door de beneficiaire Erfgenamen, ten opzigte dier Nalatenschap zal worden afgelegd. — Ingeval er geen verzet plaats heeft, zal op den 1 Junij e. k., ten zelfden Kantore uitbetaling der Schuldvorderingen geschieden voor zoo verre het bedrag der Nalatenschap toereikende is.

Elk, die iets te vorderen heeft *van*, of verschuldigd is *aan* den, onder voorregt van boedelopschrijving, aanvaardden boedel van wijlen CHRISTOFFEL ANDRIES DE HAAS, in leven Leerlooijer op de firma van C. DE HAAS EN ZOON, te Harlingen overleden, gelieve daarvan vóór of den 15 Junij 1843, op- en aangave te doen ten Kantore van den Notaris WIJMA, te Harlingen.

KENNISGEVING.

De Ondergeteekende berigt hiermede, dat hij op heden ter dezer stede, zijne onlangs aangekondigde BOEKDRUKKERIJ in werking heeft gebragt. — Eene allezins nette en spoedige bediening belovende, beveelt hij zich als zoodanig bij zijne geëerde Stad- en Landgenooten minzaam aan.

Dockum, den 16 Mei 1843. B. SCHAAFSMA.

De Ondergeteekende, voornemens zijnde, zich met den 24 Mei e. k. te *Bolsward* als BOEKBINDER en WINKELIER in SCHRIJF- en KANTOORBEHOEFTEN te vestigen, neemt de vrijheid zich als zoodanig bij de bewoners van *Bolsward* en omstreken ten vriendelijksten aan te bevelen; belovende te zullen trachten, om door eene nette en goedkoope bediening zich aller vertrouwen waardig te maken.

P. M. FEENSTRA,
Groote Dijlakker, C, no. 293.

De belanghebbenden worden bij deze geïnformeerd, dat de Ondergeteekende ingevolge Resolutie van den Heer Staatsraad, Gouverneur van Vriesland, dd. 31 Maart ll. no. $\frac{2140}{2182}$, is benoemd tot Scheepsmeeter voor de binnenlandsche Vaartuigen en voor de Zeeschepen in het arrondissement Sneek, en zich als zoodanig reeds sedert den 12 dezer alhier heeft gevestigd, in wijk 4, no. 7, buiten het Hoogend,

Sneek, den 18 Mei 1843. H. VOSKUIL.

De Ondergeteekende maakt aan het geëerde Publiek bekend, dat hij met den 12 Mei ll. zich heeft gevestigd als LOGEMENTHOUDER in den *Wijnberg*, op den Wirdumerdijk, te Leeuwarden.

Houdt OPEN TAFEL des Vrijdags van 12 tot 4 ure, tegen 65 Cents.

IJ. E. KINGMA.

Verandering van Woonplaats.

De Ondergeteekende maakt zijne geëerde Stad- en Landgenooten bekend, dat zijne affaire is verplaatst van Leeuwarden naar Sneek, op het Grootzand. Zich minzaam in de gunst van een ieder aanbevelende.

Sneek, den 19 Mei 1843. H. J. HOFMEESTER,
Vleeschhouwer.

Daar het ongunstige weder het Hardzeilen op de Froskepolle op den 20 dezer verhinderd heeft, zal hetzelve op *Zaturdag den 27 dezer* plaats hebben.

Froskepolle, den 21 Mei 1843. G. E. SIKMA.

)o( )o( )o(Een WAGENMAKERSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan van stonden werk bekomen bij P. ZIJLSTRA, Wagenmaker te Ooster Nijkerk.

)o( )o( )o(Een fatsoenlijk BURGER MEISJE, 25 jaren oud, Ledemate van de Hervormde Godsdienst (Walsche Gemeente) en de, beste getuigenissen kunnende produceren, welke hare dienst als BONNE bij de Kinderen eener familie op een Buitengoed twee uren van Groningen, door verandering in de huisselijke omstandigheden die familie eerlang zal verlaten, wenschte zich gaarne in den loop des Zomers weder als zoodanig of als adsistente in de huishouding of ook ter verzorging en oppassing eener ziekelijke Dame geplaatst te zien. Informatien, op franco aanvrage, te bekomen bij den *Boekverkooper* J. OOMKENS JZOON, te Groningen.

Bij J. OOMKENS, te Groningen, is gedrukt en alom verzonden:

I. *Prof.* L. G. PAREAU, JEZUS CHRISTUS *en die* GEKRUISIGD, *onze kracht om te volharden in de Waarheid en in de Liefde, die uit God zijn.* TWEETAL LEERREDENEN, uitgesproken te Groningen, den 26 Februarij en 19 Maart 1843. à . . . . *f* 0,50.

II. *Prof.* W. MUURLING, CHRISTUS IN DEN MENSCH *en in de* MENSCHHEID, *het wezen van het innerlijke Christendom.* — Een woord ter bevordering van den waren vrede, ook in de Nederlandsche Hervormde Kerk. (Afgedrukt uit het Tijdschrift: *Waarheid in Liefde.* Jaargang 1843. II Stuk). à . . . . *f* 0,50.

III. PLEGTIGE VERKLARING, afgelegd door een aantal Leden der HERVORMDE GEMEENTE te *Groningen*, ter beantwoording van het Geschrift, getiteld: *Aan de Hervormde Gemeente in Nederland.* à . . . *f* 0,40.

Bij J. OOMKENS, te *Groningen*, is gedrukt en alom te bekomen:

TOESPRAAK aan de LEDEN der
NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK,
van wege het GODGELEERD GEZELSCHAP onder de zinspreuk: *Godswoord is de waarheid;* van welk gezelschap het TIJDSCHRIFT WAARHEID IN LIEFDE uitgaat. Gr. 8vo *f* 0,80.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.